

ГЛИНЯНИЙ О. В.,
здобувач кафедри кримінального
процесу та оперативно-розшукової
діяльності
(Національний юридичний університет
імені Ярослава Мудрого)

УДК 343.133.3

DOI <https://doi.org/10.32842/2078-3736/2020.2-3.15>

ПОВЕРНЕННЯ ОБВИНУВАЛЬНОГО АКТА ПРОКУРОРУ: ПРОБЛЕМНІ ПИТАННЯ

Стаття присвячена дослідженню типових підстав повернення обвинувального акта прокурору судом. Перевірка відповідності обвинувального акта вимогам КПК віднесена до компетенції суду першої інстанції на стадії підготовчого провадження, в якому суд має право постановити одне з передбачених ч. 3 ст. 314 КПК рішень, зокрема повернути прокурору обвинувальний акт, якщо він не відповідає вимогам КПК. Втім, низка проблем, пов'язаних із практичною реалізацією нормативних положень ч. 3 ст. 314 КПК, породжена нечіткістю та лаконічністю цього законодавчого формулювання. Оскільки кримінальний процесуальний закон не надає вичерпного переліку підстав повернення обвинувального акта прокурору, суди іноді вдаються до необґрунтовано розширеного їх тлумачення.

Автором розглянуто типові підстави повернення обвинувального акта, які диференційовані за видом порушень та стосуються змісту та форми самого обвинувального акта; змісту та наявності додатків до обвинувального акта. Зроблено висновок про відсутність таких процесуальних помилок, які прокурор може усунути виключно і режимі повернення обвинувального акта, проте об'єктивно не може цього вчинити під час судового провадження.

Доведено можливість відмови від інституту повернення обвинувального акта прокурору, оскільки його функціональне призначення втрачає свій сенс: прокурор має процесуальну та часову можливість усунути виявлені недоліки у підготовчому судовому засіданні. Доведено доцільність відмови від цього інституту, оскільки останній за своєю правовою природою є процесуальним рудиментом інституту повернення справи на додаткове розслідування; фактично дає змогу усувати неправильну кваліфікацію шляхом проведення слідчих дій та пред'явлення нової підозри всупереч законодавчій ідеї щодо повернення обвинувального акта лише задля усунення формальних його недоліків за невідповідності нормативним вимогам ст. 291 КПК. Фактично йдеться про завуальоване додаткове розслідування, що є «кроком назад» на шляху спрямування нашої держави до європейської інтеграції.

Ключові слова: додатки до обвинувального акта, повернення обвинувального акта, типові порушення.

Hlynianyi O. V. Returning an indictment to the prosecutor: problematic issues

The article is devoted to the investigation of typical grounds for the returning an indictment to the prosecutor by a court. Verification of compliance of the indictment with the requirements of the Criminal Procedure Code (CPC) is within the competence

of the court of first instance at the stage of preparatory proceedings, in which the court has the right to rule one of the foreseen decisions by Part 3 Art. 314 of the CPC – in particular, to return an indictment to the prosecutor if it does not meet the requirements of the CPC. However, a number of problems related to the practical implementation of the provisions of Part 3 Art. 314 of the CPC, created by the unclear and concise nature of this legislative formulation. Because criminal procedural law does not provide an exhaustive list of grounds for the returning an indictment to the prosecutor, courts sometimes resort to an unreasonably extended interpretation.

The author has examined the typical grounds for returning an indictment, which are differentiated by the types of violations relating to: a) the content and form of the indictment; b) the content and availability of annexes to the indictment. It is concluded that there were no procedural errors which the prosecutor can eliminate only in the mode of returning the indictment, but objectively cannot do so during the court proceedings.

The possibility of refusing the institute of returning the indictment of the prosecutor has been proved, since its functional purpose loses its meaning – the prosecutor has the procedural and temporal opportunity to eliminate the identified shortcomings in the preparatory court session. The expediency of refusing this institute has been proved, since the latter: a) by its legal nature, is the procedural rudiment of the institute of returning the case for additional investigation; b) effectively eliminates improper qualifications by conducting investigative actions and raising a new suspicion of a legislative idea to return an indictment only to remedy its formal deficiencies in the event of non-compliance with the regulatory requirements of Art. 291 of the CPC. In essence, this is a veiled additional investigation, which is a “step backwards” on the path of our countries direction to European integration.

Key words: *annexes to an indictment, returning an indictment, typical violations.*

Вступ. Інститут повернення обвинувального акта прокурору був запроваджений вітчизняним законодавцем як компромісний механізм усунення формальних порушень закону, допущених слідчим, прокурором під час виконання нормативних вимог ст. 291 КПК. Втім, закон не надає вичерпного переліку підстав повернення обвинувального акта прокурору, тому суди іноді вдаються до необґрунтовано розширеного їх тлумачення, що призводить до безпідставного повернення обвинувальних актів прокурору. Проблематика, пов'язана з поверненням обвинувального акта прокурору, була предметом дослідження багатьох процесуалістів, таких як О.В. Бабаєва, І.О. Завертайло, Я.В. Замкова, В.В. Колодчин, К.В. Легких, А.Р. Туманянц, О.Г. Яновська. Незважаючи на активне наукове дослідження проблем, пов'язаних з інститутом повернення обвинувального акта прокурору, деякі з них вимагають додаткового вивчення задля надання пропозицій щодо можливих оптимальних шляхів їх вирішення.

Постановка завдання. Метою статті є узагальнення типових порушень обвинувального акта, наявних у правозастосовній практиці, та їх дослідження щодо вирішення питання про те, чи створюють такі порушення обґрунтовану підставу повернення обвинувального акта прокурору.

Результати дослідження. Перевірка відповідності обвинувального акта вимогам КПК віднесена до компетенції суду першої інстанції на стадії підготовчого провадження, в якому суд має право постановити одне з передбачених ч. 3 ст. 314 КПК рішень, зокрема повернути прокурору обвинувальний акт, якщо він не відповідає вимогам КПК. На поширеність цього рішення суду вказують результати моніторингу застосування судами м. Києва КПК України, згідно з якими у 43% випадків суд приймав рішення про повернення обвинувального акта прокурору через допущені ним недоліки, що вказує на недотримання прокурорами вимог КПК України щодо оформлення обвинувальних актів [1, с. 88]. Втім, заради справедливості

зауважимо, що причиною поширеності цього рішення суду є не лише недбалий підхід прокурора до складання обвинувального акта, але й існування випадків безпідставного повернення обвинувального акта судом.

З науковою та практичною метою спробуємо диференціювати недоліки, які стали причинами повернення обвинувального акта прокурору, на порушення, які стосуються змісту та форми самого обвинувального акта; порушення, які стосуються змісту та наявності додатків до обвинувального акта.

До типових порушень, які стосуються змісту та форми самого обвинувального акта, можна віднести неправильність або відсутність в обвинувальному акті такої інформації, як дата його складання та затвердження; належне затвердження правомочним суб'єктом; формулювання обвинувачення; правова кваліфікація кримінального правопорушення; відомості про залучення представника потерпілого; повні анкетні відомості обвинуваченого, потерпілого; розмір витрат на залучення експерта (у разі проведення експертизи під час досудового розслідування).

До типових порушень, які стосуються змісту та наявності додатків до обвинувального акта, слід віднести недоліки реєстру матеріалів досудового розслідування; не долучення розписки про отримання обвинуваченим або його захисником копії обвинувального акта; не долучення цивільного позову; не долучення роз'яснення прокурора обвинуваченому у вчиненні злочину, за який передбачено покарання у вигляді довічного позбавлення волі, права на суд присяжних тощо.

Метою наведеної класифікації є не лише теоретичне висвітлення типових порушень, наявних у правозастосовній практиці. Їх розмежування є цікавим з точки зору вирішення питання про те, чи створюють недоліки в додатках до обвинувального акта обґрунтовану підставу його повернення прокурору. Слід зауважити, що в теорії кримінального процесу та судовій практиці його вирішення налічує щонайменше три підходи.

Перший підхід полягає в тому, що недотримання будь-яких імперативних вимог КПК щодо змісту обвинувального акта та його невід'ємної частини, а саме додатків (зокрема, щодо відомостей, які вони мають містити), є підставою визнання обвинувального акта таким, що не відповідає вимогам КПК України. Дотримуючись саме такого підходу, в ухвалі Ізмаїльський міськрайонний суд Одеської області категорично зазначив, що інакше можна дійти абсурдного висновку про те, що додатки до обвинувального акта можна складати без дотримання вимог КПК та вносити до них відомості на розсуд слідчого або взагалі не заповнювати їх, або взагалі не долучати їх [2].

Другий підхід є діаметрально протилежним і полягає в тому, що недоліки в додатках до обвинувального акта не можуть бути підставою його повернення прокурору. Аргументом на підтвердження цієї точки зору є висновок, який впливає з буквального тлумачення змісту п. 3 ч. 3 ст. 314 КПК, а саме про те, що єдиним процесуальним документом, який підлягає дослідженню під час підготовчого судового засідання, є обвинувальний акт (інший підсумковий документ). Така позиція втілена в численних рішеннях суду у формі вже усталеної мовної конструкції: «дodatки до обвинувального акта, визначені ч. 4 ст. 291 КПК, не є і не можуть бути предметом судового контролю під час підготовчого судового засідання» [3; 4].

Третій підхід втілює компромісну ідею, яка полягає в тому, що не будь-який недолік у додатках до обвинувального акта має бути розцінений як підстава його повернення на доопрацювання. При цьому критерієм розмежування типових недоліків є існування потенційної можливості їх усунення під час судового розгляду, що тягне за собою різні процесуальні наслідки, зокрема постановлення судом ухвали про повернення обвинувального акта прокурору (якщо недоліки не можуть бути усунуті під час судового розгляду) або призначення судового розгляду (якщо недоліки можуть бути усунуті під час судового розгляду). Цікаво, що наведений підхід сприйнятий судами різних інстанцій, які наводять в ухвалях майже ідентичні обґрунтування: «повернення обвинувального акта прокурору передбачає не формальну невідповідність такого акта вимогам закону, а наявність у ньому таких недоліків, які перешкоджають суду призначити судовий розгляд» [5; 6]. Зважаючи на

продемонстровану тенденцію судової практики, проаналізуємо типові помилки в обвинувальному акті задля виявлення тих, які дійсно не можуть бути усунуті під час судового розгляду, тому мають закінчуватися постановленням ухвали про повернення обвинувального акта прокурору.

Розглянемо неправильно зазначені анкетні відомості обвинуваченого чи потерпілого. Особливості таких типових порушень полягають у тому, що вони є помилками технічного характеру, які обвинувальний акт містить у частині зазначення анкетних відомостей кожного обвинуваченого чи потерпілого. Безумовно, навряд чи можна вважати порушенням прав учасників процесу зазначення в обвинувальному акті недостовірної інформації стосовно їх прізвища, ім'я, по батькові, дати та місця народження, місця проживання та громадянства. Така неточність може бути усунута під час підготовчого судового засідання.

Недоліки у реєстрі матеріалів досудового розслідування є одними з найбільш неоднозначних та дискусійних порушень щодо доцільності постановлення судом рішення про повернення обвинувального акта прокурору. У судовій практиці по-різному вирішується питання процесуальних наслідків такого порушення. Одні судді визнають недоліки реєстру підставою повернення обвинувального акта на доопрацювання, інші судді категорично її заперечують [3; 7]. Втім, не лише на практиці, але й у наукових колах висловлюються різні позиції щодо процесуальних наслідків, які тягне за собою виявлення судом недоліків у реєстрі матеріалів досудового розслідування. Наприклад, В.В. Колодчин та А.Р. Туманянц вважають, що «суд під час підготовчого провадження вправі перевірити лише факт наявності реєстру матеріалів досудового розслідування, а не його зміст. Відсутність реєстру є безумовною підставою для повернення обвинувального акта (або іншого підсумкового документа) прокурору на доопрацювання, проте недоліки у самому реєстрі не можуть бути розцінені як підстава для повернення підсумкового документа прокурору» [8, с. 93]. Дозволимо собі не погодитися з авторитетною думкою процесуалістів про те, що відсутність реєстру є безумовною підставою повернення обвинувального акта. На нашу думку, відсутність реєстру є тим порушенням, яке може бути усунене прокурором під час підготовчого судового засідання шляхом його долучення до обвинувального акта. Недоліки у реєстрі можуть бути усунені прокурором шляхом уточнення та виправлення його змісту під час підготовчого провадження.

Не долучення цивільного позову до обвинувального акта є недоліком, який може бути усунутий під час підготовчого провадження. З огляду на системне тлумачення норм КПК часові рамки пред'явлення цивільного позову обмежені періодом зі стадії досудового розслідування до початку судового розгляду. Оскільки законодавець визначив досить широкі процесуальні межі на використання права на пред'явлення цивільного позову, можна стверджувати, що помилкове не долучення до обвинувального акта цивільного позову може бути усунуте як під час підготовчого провадження, так і під час судового провадження до початку судового розгляду у значенні ст. 347 КПК.

Не долучення прокурором до обвинувального акта роз'яснення обвинуваченому у вчиненні злочину, за який передбачено покарання у вигляді довічного позбавлення волі, права на суд присяжних. Повернення обвинувального акта на цій підставі неоднозначно сприйняте судовою практикою [9; 10]. Так, ухвалою Орджонікідзевського районного суду м. Харкова від 3 червня 2019 року обвинувальний акт відносно Особа_1, обвинуваченої за п. 2 ч. 2 ст. 115 КК України, було повернуто прокурору. Оскільки, як вбачається з матеріалів справи, обвинуваченому Особа_1 на стадії досудового розслідування прокурором не роз'яснювалось її право на суд присяжних, відповідне письмове роз'яснення про суд присяжних надано прокурором до суду на стадії підготовчого судового засідання, і, як пояснив обвинувачений, це письмове роз'яснення ним було підписано під час перебування його у суді під час підготовчого судового засідання по справі і фактично не роз'яснено по суті [11]. Критично оцінюючи наведену судову практику, спробуємо проаналізувати зазначену процесуальну ситуацію щодо логіки та здорового глузду. Фактично алгоритм усунення цього недоліку нескладний. Так, прокурор після повернення обвинувального акта має долучити до

нього додатком письмове роз'яснення ст. 384 КПК і спрямувати повторно обвинувальний акт до суду. Втім, які вагомі причини не дають змоги прокурору під час підготовчого засідання усунути власне порушення? Навряд чи можлива обґрунтована відповідь на це питання. Крім того, у наведеній справі, суд «забув», що, за змістом ч. 1 ст. 384 КПК, обов'язок роз'яснення права на суд присяжних покладеться не лише на прокурора, але й на суд.

Отже, невручення прокурором обвинуваченому письмового роз'яснення права на суд присяжних є тим порушенням, яке не вимагає повернення обвинувального акта прокурору, оскільки може бути усунуто під час судового провадження.

Невручення підозрюваному копії обвинувального акта й реєстру матеріалів досудового розслідування. Результати аналізу судової практики свідчать про те, що таке процесуальне порушення здебільшого тягне за собою повернення обвинувального акта прокурору. Звернемо увагу на те, що наведене порушення може бути викликано об'єктивними чинниками: прокурор вживав заходів до вручення обвинувального акта обвинуваченому, проте вони виявилися безуспішними у зв'язку з його ухиленням від отримання процесуального документа. На нашу думку, у такому разі задля забезпечення права на захист у підготовчому судовому засіданні суд самостійно має з'ясувати в обвинуваченого, чи бажає він отримати обвинувальний акт із додатками, вручити його копії та надати час для ознайомлення обвинуваченого з його змістом. Втім, таке порушення може бути пов'язане із суб'єктивним чинником (наприклад, прокурор навіть не намагався вручити копію обвинувального акта обвинуваченому або його захиснику). У такому разі прокурор у підготовчому судовому розгляді зобов'язаний надати копії зазначених процесуальних документів, а суд має відкласти судові засідання задля надання обвинуваченому достатнього часу для ознайомлення. Отже, доходимо висновку про відсутність процесуальної необхідності у поверненні обвинувального акта прокурору, оскільки це порушення може бути усунуто під час підготовчого провадження.

Неправильна правова кваліфікація кримінального правопорушення або її відсутність. Проведення власного дослідження матеріалів судової практики дає змогу констатувати поширеність повернення обвинувального акта прокурору на цій підставі. У таких ухвалах судді наводять таке мотивування: «обвинувальний акт не відповідає вимогам ч. 1 ст. 291 КПК України, зокрема в ньому відсутня правова кваліфікація правопорушення» [12]; «судом встановлено, що <...> Особа_3 заподіяв працівникові правоохоронного органу, потерпілій Особа_4, легкі тілесні ушкодження у зв'язку з виконанням цим працівником службових обов'язків, що відповідно потребує додаткової кваліфікації за відповідною частиною статті 345 КК України, однак описані в обвинувальному акті такі дії обвинуваченого необґрунтовано та безпідставно у визначеному законом порядку обвинуваченому не інкриміновано» [13]. Надаючи критичну оцінку вищенаведеному судовому підходу, підкреслимо його неправомірність, яка не лише породжена втручанням суду у формулювання висунутого прокурором обвинувачення, але й межує з проявом обвинувального ухилу суду.

Зауважимо, що п. 5 ч. 1 ст. 291 КПК свідчить про те, що прокурор викладає фактичні обставини кримінального правопорушення, які вважає встановленими, правову кваліфікацію кримінального правопорушення з посиланням на положення закону й статті (частини статті) Закону України про кримінальну відповідальність та формулювання обвинувачення. Отже, формулювання обвинувачення та правова кваліфікація кримінального правопорушення викладаються прокурором в обвинувальному акті в такий спосіб, який він вважає правомірним. Йдеться не про самостійну процесуальну позицію прокурора, яка не має свого підґрунтя. Навпаки, закон дає йому змогу визначати правову кваліфікацію лише на підставі зібраних під час досудового розслідування доказів, визнаних ним достатніми для складання обвинувального акта. Водночас суд не має права перебирати на себе функцію обвинувачення й орієнтувати прокурора, в якому напрямі слід скорегувати обвинувальний акт щодо узгодженості викладення в ньому фактичних обставин справи з формулюванням обвинувачення та правовою кваліфікацією кримінального правопорушення. У зв'язку зі сказаним доходимо висновку про те, що суд не наділений повноваженнями надавати оцінку доказам

під час підготовчого провадження, тому ці питання мають бути предметом судового розгляду в центральній стадії кримінального провадження під час розгляду справи по суті.

Отже, неправильна правова кваліфікація кримінального правопорушення або її відсутність не є підставою повернення обвинувального акта прокурору. Цей недолік може бути усунутий під час судового розгляду прокурором шляхом коригування початкового обвинувачення на підставі застосування нормативних положень інституту зміни обвинувачення, висунення додаткового обвинувачення або відмови від підтримання публічного обвинувачення (ст. ст. 338–340 КПК).

Підбиваючи підсумок, зауважимо, що аналіз матеріалів судової практики здійснювався за критерієм поширеності типових недоліків обвинувального акта, які були предметом судового розгляду в підготовчому провадженні. В результаті дослідження ми дійшли висновку про те, що не існує таких процесуальних помилок, які прокурор міг би усунути виключно у режимі повернення обвинувального акта, проте не міг би цього вчинити під час судового провадження, тому ми вважаємо можливою відмову від інституту повернення обвинувального акта прокурору, оскільки його функціональне призначення втрачає свій сенс. Нагадаємо про те, що прокурор має процесуальну та часову можливість усунути виявлені недоліки в підготовчому судовому засіданні, оскільки законодавцем не встановлено строку, протягом якого має бути закінчене підготовче провадження. Як засвідчує практика, воно може тривати протягом декількох судових засідань, що в часі може зайняти декілька місяців. Зафіксовані випадки, коли перерва між судовими засіданнями тривала понад 30 днів [1, с. 26], тому за виявлення недоліків обвинувального акта судове засідання може бути відкладено.

Крім того, на нашу думку, відмова від інституту повернення обвинувального акта прокурору не лише можлива, але й доцільна з огляду на таке. По-перше, за своєю правовою природою повернення обвинувального акта прокурору є процесуальним рудиментом інституту повернення справи на додаткове розслідування. По-друге, зважаючи на восьмирічний досвід реалізації норм КПК України, сьогодні можемо стверджувати, що законодавча підстава повернення обвинувального акта прокурору дійсно нібито передбачає усунення лише формальних недоліків обвинувального акта у зв'язку з його невідповідністю нормативному змісту ст. 291 КПК. Втім, у правозастосовній практиці досить швидко з'ясувалося, що запропонована законодавцем модель інституту повернення обвинувального акта дає можливість усунути не лише пов'язані зі складанням обвинувального акта формальні порушення закону, але й фактичні (шляхом проведення слідчих дій та пред'явлення нової підозри всупереч законодавчій ідеї щодо повернення обвинувального акта лише задля усунення формальних його недоліків за невідповідності нормативним вимогам ст. 291 КПК). Фактично йдеться про завальоване додаткове розслідування, що є «кроком назад» на шляху спрямування нашої держави до європейської інтеграції.

Висновки. За результатами проведеного дослідження ми дійшли висновку про те, що не існує таких процесуальних помилок, які прокурор може усунути виключно в режимі повернення обвинувального акта, проте об'єктивно не може цього вчинити під час судового провадження, тому функціональне призначення інституту повернення обвинувального акта прокурору втрачає свій сенс, адже прокурор має процесуальну та часову можливість усунути виявлені недоліки у підготовчому судовому засіданні.

Список використаних джерел:

1. Спеціальна доповідь Уповноваженого Верховної Ради України з прав людини за результатами пілотного моніторингу застосування нового Кримінального процесуального кодексу України судами м. Києва. Київ, 2015. 132 с.
2. Ухвала Ізмаїльського міськрайонного суду Одеської області від 22 серпня 2019 року, судова справа № 514/980/19. URL: <http://www.reyestr.court.gov.ua/Review/83792683>.
3. Ухвала Ратнівського районного суду Волинської області від 31 січня 2020 р., судова справа № 166/1451/19. URL: <http://www.reyestr.court.gov.ua/Review/87281030>.
4. Ухвала Херсонського апеляційного суду від 20 січня 2020 р., судова справа

№ 652/833/18. URL: <http://www.reyestr.court.gov.ua/Review/87764520>.

5. Ухвала Комінтернівського районного суду м. Харкова від 13 лютого 2020 р., судова справа № 646/7964/19. URL: <http://www.reyestr.court.gov.ua/Review/87627020>.

6. Ухвала Вищого антикорупційного суду від 17 грудня 2019 р., судова справа № 369/5566/19. URL: <http://www.reyestr.court.gov.ua/Review/86432805>.

7. Ухвала Ірпінського міського суду Київської області від 15 січня 2020 р., судова справа № 367/8346/19. URL: <http://www.reyestr.court.gov.ua/Review/86915392>.

8. Колодчин В.В., Туманянц А.Р. Повноваження прокурора в судовому провадженні у першій інстанції : монографія. Харків : ТОВ «Оберіг», 2016. 228 с.

9. Ухвала Святошинського районного суду м. Києва від 14 лютого 2020 р., судова справа № 759/564/20. URL: <http://www.reyestr.court.gov.ua/Review/87608721>.

10. Ухвала Кропивницького апеляційного суду від 18 липня 2019 р., судова справа № 396/569/19. URL: <http://www.reyestr.court.gov.ua/Review/83169190>.

11. Ухвала Орджонікідзевського районного суду м. Харкова від 3 червня 2019 р., судова справа № 636/1355/19. URL: <http://www.reyestr.court.gov.ua/Review/82154639>.

12. Ухвала Ковпаківського райсуду м. Суми від 17 вересня 2018 р., судова справа № 592/6633/18. URL: <http://www.reyestr.court.gov.ua/Review/75940409>.

13. Ухвала Івано-Франківського міського суду Івано-Франківської області від 11 жовтня 2018 р., судова справа № 344/6833/18. URL: <http://www.reyestr.court.gov.ua/Review/77051588>.

ЄФІМОВ М. М.,

кандидат юридичних наук, доцент,
доцент кафедри криміналістики,
судової медицини та психіатрії
(Дніпропетровський державний
університет внутрішніх справ)

УДК 343.98: 343.131

DOI <https://doi.org/10.32842/2078-3736/2020.2-3.16>

ОСОБЛИВОСТІ РОЗСЛІДУВАННЯ ЛЕГАЛІЗАЦІЇ ДОХОДІВ, ОДЕРЖАНИХ ШЛЯХОМ ВЧИНЕННЯ ЗЛОЧИНІВ ПРОТИ МОРАЛЬНОСТІ

У статті проаналізовано окремі питання розслідування легалізації доходів, одержаних шляхом вчинення злочинів проти моральності. Розглянуто особливості початку кримінального провадження та типові слідчі ситуації під час розслідування цієї категорії кримінальних правопорушень.

Автор підтримує позицію науковців, які легалізацію доходів, одержаних у результаті організованої злочинної діяльності, визначають як динамічну систему стійко повторюваних дій, спрямованих на здійснення операцій з доходами, одержаними в результаті організованої злочинної діяльності, задля

